

ment det rigtigt og naturligt, at det blev pointeret ogsaa i den foreliggende Lov, og at dette skete paa et fremtrædende Sted straks i Lovforslagets Begyndelse. Et enkelt Udvalgsmedlem har dog ikke kunnet slutte sig til dette Ændringsforslag.

I Forbindelse med de Ændringsforslag, jeg nu har tilladt mig at nævne, skal jeg fremhæve Ændringsforslag Nr. 4, som gaar ud paa, at der skal gives Almenheden Adgang til Skove og udyrkede Arealer, som tilhører Stat og Kommune, for saa vidt det kan ske, uden at det offentliges Interesser kommer til at lide derved. Det er jo sikkert saa, at der i Almindelighed gives Almenheden Adgang til Skove og udyrkede Arealer, der er i offentligt Eje, og for saa vidt indfører Ændringsforslaget ikke noget nyt; men man har ment, det var naturligt, at man i Loven pointerer det, som allerede er det sædvanlige, altsaa giver den allerede i Praksis fulgte Fremgangsmaade fast lov-mæssig Grund under Fødderne. Det er i sig selv — det vil sikkert alle være enige om — en naturlig Ting, at der gives Almenheden Adgang til Ejendomme i offentligt Eje, naar det kan ske uden Skade for det offentlige Interesse. Men jeg vil ved Siden af tillade mig at fremhæve, at en saadan Regel vel ogsaa vil kunne aflaste de private Ejendomme noget og netop i Tilfælde, hvor der trænges til en saadan Aflastning. Det er nemlig saa, at i de Egne, hvor Kravet til de private Ejere kan forudses at ville blive stillet med størst Styrke og i størst Omfang — jeg sigter her til Hovedstadens fjernere Omegn —, der eksisterer der ogsaa meget store Skove og andre Ejendomme i offentligt Eje, og naar Almenheden har eller faar Adgang til disse, følger det af sig selv, at i mange Tilfælde vil det berettigede Krav til at kunne færdes i Naturen kunne tilfredsstilles herigennem, saaledes at det Krav, som stilles til den private Ejer og som maaske for ham kan være meget byrdefuldt, faktisk kan blive noget begrænset.

Jeg kommer saa til det Punkt i Lovforslaget, som har været det mest omtvistede, nemlig Spørgsmaalet om Affattelsen af Forslagets § 19, hvor der er Tale om Adgang for Almenheden til den udyrkede og for Plantevækst blottede Strandbred. Udvalget har anset det for rigtigt at omskrive § 19, og hertil sigter Ændringsforslag Nr. 14. Naar Spørgsmaalet om Almenhedens Adgang til Strandbredden har været saa vanskeligt og har foranlediget saa megen Tvist, saa er det maaske for en Del, fordi Lovforslaget paa dette

Omraade opstiller helt andre Grundsætninger end dem, der følges i Almindelighed. Jeg tror imidlertid ikke, at det er nødvendigt at stille sig saaledes, og jeg tror heller ikke, at der er nogen egentlig Grund dertil. Det reelle, det materielle Forhold er sikkert det, at den, der ejer en Ejendom, som støder til Havet, ejer Strandbredden ud til Havstokken paa samme Maade, som han ejer sin øvrige Ejendom. Det har staaet fast i vor Ret i de sidste Menneskealdrer, og det er meget bestemt forudsat blandt andet i en Højesteretsdom af 1858 og en Kancelliskrivelse af 1834. Men ved Siden deraf har Forholdet fra Arilds Tid været det, at Almenheden har kunnet færdes paa den udyrkede Strandbred, uden at den paagældende Ejer nogen Sinde har tænkt paa, at han kunde — i alt Fald med Rimelighed kunde — lægge Hindringer i Vejen herfor, og uden at der nogen Sinde har været Tale om, at han krævede Erstatning for denne Færdsel. Naar nu dette det faktiske Forhold skal indskrives i en Lov, saa synes det naturlige at være, at man til Udgangspunkt tager de Regler, som Lovforslaget opstiller i alle andre Tilfælde, men at man saa særlig udhæver de faktiske Momenter, som gør sig gældende til Fordel for Almenheden. Ingen Ejer kan beklage sig over, at man fra det offentlige Side formoder, at Forholdet for hans Ejendoms Vedkommende er det samme som for alle andres. Naar Forholdet altsaa i Almindelighed er det, at Almenheden kan færdes paa Strandbredden, uden at der lægges Hindringer i Vejen derfor, og uden at der er Spørgsmaal om Erstatning, saa maa det formodes, at Forholdet ogsaa er saaledes for den enkelte Ejers Vedkommende, der er Tale om, indtil det modsatte godtgøres. Hertil sigter Bestemmelserne i Ændringsforslaget Nr. 14. Betingelserne for Færdselsretten antages at være til Stede, medmindre det modsatte godtgøres fra Ejerens Side, og der tilkendes denne ikke nogen Erstatning undtagen for bestemt paa-viselig Skade, Værdiforringelse af Ejendom eller Ulemper, det vil altsaa sige, at Bevisbyrden lægges om, og det vil faktisk sige, at i det langt overvejende Antal Tilfælde vil der blive indrømmet Almenheden Adgang til Strandbredden, uden at der bliver lagt nogen virkelig Hindring i Vejen derfor.

Dog maa jeg hertil gøre den Bemærkning, at det kan naturligvis tænkes, at Forholdet kan foreligge anderledes, ikke blot derved, at Ejeren nu oplyser, at der er særlige Grunde til Stede, men ogsaa